

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIII.

„Gazeta” este în fi-care și
Abonamente pentru Anul-1890
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrație, piața mare
nr. 22, etajul I.; pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 or. Cu două în-
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 or. v. a. s. s.
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plă-
ti înainte.

№. 279

Brașov, Vineri 14 (26) Decembrie

1890.

Brașov, 13 Decembrie v. 1890.

Mișcarea catolică în Ungaria
a produsă mari îngrijiri în sinul
șoviniștilor unguri dela putere.
In nise momente, când se gân-
deau a întreprinde o campanie se-
riosă în contra confesiunilor, a
cărora autonomiă o consideră ei
ca o piedecă de căpeteniă pentru
realizarea idealului statului națio-
nal maghiar, opozițiunea cleru-
lui catolic amenință a le trage
o dungă grosă peste socotelă.

Asaltul clericalilor catolici
în contra legei dela 1868, prin
care se regulează reciprocitatea
confesiunilor creștine, este, se dice,
numai introducerea acțiunii celei
mari, ce se pregătește cu scop
de a înființa în dietă o partidă
catolică. Acesta va înscrie pe ste-
gul ei: autonomia și pentru ca-
tolic și va desfășura în totă țera
cea mai energică agitațiune pen-
tru ideile ei.

Acestă agitațiune în stil mare,
care va fi condusă de Primatele
din Strigoniu, o semnalază o bro-
șură, ce a apărut în zilele aceste
în Pesta sub titlul „Ultramonta-
nismul și statul național maghiar.”

Autorul acestei broșure, care
se dice a fi unul din cei mai de
frunte publiciști guvernamentali,
este condus de idea, căreia i-a
dat espressionu nu de multă fôia
guvernului „Nemzet”, că „confes-
ionalismul” ca și „naționalis-
mul” este în desvoltarea sa au-
tonomă o piedecă pentru consoli-
darea statului, cum și-l închi-
puesc șoviniștii, adevă a statului
național maghiar, care numai
prin deplina asimilare a societății
s'ar pute forma.

Cu naționalitățile ar fi ispră-
vit'o cei dela putere, întru cât
adevă aceste nu mai sunt repre-
zentate în dietă. Deosebiri de

vederi naționale nu-i mai supără
dér pe puternicii din parlament;
ađi nu mai este vorba aici decât
de aceea, cari sunt mairi Ma-
ghiari. Er până acum nici deo-
sebirile confesionale n'au supărat
pe „părinții patriei”, căci clerul
catolic scia să trăiască cu gu-
vernul în cea mai bună înțe-
legere.

Cu atât mai neplăcut îi a-
tinge ađi pe politici ungi faptu-
lu, că a început să se manifes-
teze așa de puternic confesiona-
lismul în viața parlamentară un-
gurească și că este în formațiune
chiar o mare partidă clericală, care
pretinde autonomia pentru ca-
tolic tocmai atunci, când acești po-
litici se gândau cum ar pute
nici mai curându și autonomia,
de care se bucură biserica protes-
tantă și orientală.

Și șoviniștii sciu de ce sunt în
contra autonomiei catolice. „Dacă”,
scrie „Nemzet”, „în urma au-
tonomiei s'ar alege episcopii, s'ar
pute să căpătăm ușor episcopi
slavi. Catolicii în Ungaria sunt
ceva peste opt milioane suflete.
Toți Maghiarii la olaltă nu făc
atăta și o parte mare a Maghia-
rilor este protestantă. Propor-
țiunea e următoarea: Dintre Ma-
ghiarii sunt 56 procente catolici
și 35 procente calvini. Maghia-
rimea catolică este prin urmare
în minoritate în sinul bisericii
catolice din Ungaria. Ce lipsă
are dér statul maghiar de o
instituțiune, prin care s'ar con-
stata numai slăbiciunea nume-
rică a Maghiarimei, care ar fi es-
pusă la maiorisare? N'avem
desul cu națiunile? N'avem des-
tul cu Slovaci, cari se ascund
îndărătul autonomiei confesiunii
augsburgice? N'am avut des-
tul cu Omladina sârbescă, care
se folosea de autonomia bisericii

ortodoxe sârbesci ca de mijloc,
și care din norocire a fost dis-
trusă de K. Tisza? N'avem des-
tul cu agitațiunea română?”

Estă de ce purtătorii ideii de
stat maghiar sunt în contra
autonomiei catolice, estă de ce cer
ei să se 'ntroducă matriculele ci-
vile, căsătoria civilă obligătoare și
să se ia conducerea școlilor din
mâna confesiunilor, dându-se pe
mâna inspectorilor d-lui Csaky.

Voi, dice autorul broșurei
amintite, ca statul modern să
se sântă stăpân în casa sa. Și
ca să potă ajunge mai curându
la această țintă propune înainte
de toate introducerea căsătoriei
civile pentru ca Maghiarii prin
delăturarea părelui, care-i des-
parte de Jidovi în privința so-
cială, să potă assimila Jidovimea
tôtă, care numără ađi un milio-
n în Ungaria.

Când Jidovii vor fi deasupra
Maghiarii se vor sânti stăpân
în „statul modern!” Risum tene-
atis!

Cestiunea ardelenă și foile ungueresci.

Sub titlul „Politica esteriă
a României” serie „Neues Pester
Journal” dela 22 Dec. a. c. în-
tr'un articol, despre care făcu-
serăm amintire în numărul de
eri între altele:

...Dacă vom considera jurstăria
din România și pozițiunea nu prea tare
a cabinetului actual conservativ-juni-
mist, putem să admitem cu siguranță,
că raporturile între București și Viena
sunt așa de corecte, der nu așa de reci
cum le-a înfățișat d-lă Lahovary, ba
din contră sunt foarte intime. Fiă-care
partidă română strigă până ce este în
oposiți, dér îndată ce ajunge la gu-
vern, caută a se apropia de Austro-
Ungaria, séu cel puțin de a trăi în
pace cu ea. Lucru firesc, că opozițio-
nalul, care a ajuns la guvern, nu

potă să vorbească cu entuziasm, despre
aceea ce a condamnat mai înainte, și
apoi în România este mai viu iritațio-
nea ce se trage din luptele naționale în
Transilvania, decât în țera carpătină
insuși — la Prut și la Dâmbovița, ea
servește ca mijloc de luptă opozițio-
nală și este purtată în masse. Cu sânti-
țimintele esistente însă trebuie să soco-
tească fiă-care ministru, deoparte pentru
că el însuși le-a nutrit mai înainte,
de altă parte pentru că aceste cadu greu
în cumpănă unui guvern, când e vorba
de a fi séu de a nu fi.

Dér și decât nu vom avé în vedere
aceste împrejurări putem să ne bucu-
răm de declararea lui Lahovary. Mini-
strul a constatat, că România n'a în-
cheiată alianță cu puterile de pace și
n'a încheiată convențiune militară cu
Austro-Ungaria. Și una și alta se înțe-
lege de sine. Liga de pace se înteme-
iază pe egala îndatorire a trei puteri
mari; unei puteri de ală doilea rang
insă nu i-se potă da același drept și
nu i-se potă impune aceeași îndatorire
în sinul unei alianțe ca și unei mari
puteri. Acesta tresce că nu eschide ca
România să apróbe politica puterilor
de pace, să le promoveze printr'o atitu-
dine pacinică și să se bucu de fruc-
tele ei. Mai mult nu trebuie să facă
spre a pute sta pe partea noastră și spre
a fi asigurată în contra atacurilor din
vre-o parte; decât însă ar voi să se al-
tore la dușmanii noștri, atunci ar trebui
să se înjosă a se face unelă intrigue-
lor îndreptate în contra păcii europene.
Nu scim decât esistă în privința acesta
între domnitri și ministri o înțelegere,
care ar trece peste un simplu schimb de idei —
în Berlin pare a se fi întâmplat acesta cu
ocasiunea visitei d-lui Ión Brătianu —
dér acesta este și indiferent. Ce s'an-
tinge de încheierea unei convențiuni mi-
litare, se face multă abuz cu acestă cu-
vânt dela congresul din Berlin încoce.
(Atunci se vorbea de alăturarea statelor
balcanice la Austro-Ungaria prin conven-
țiuni militare și o uniune vamală). Con-

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

A cui a fost vina?

Novelă de H. Heiberg, trad. de Camil B.....
(Fine.)

Era pe înmurgite. Harieta, mica co-
pilă a damei, tocmai își ceruse permisio-
ne de a se juca cărți în caiută (barcă)
cu un copil, ce se afla pe corabia, și
permittându-i se, ea plecă fuga, plină de
bucuri. Dôma Franklin Day, căreia îi
lucrase din mână cartea ce-o cetise,
zăc, ascultându muzica neliniștită a va-
lurilor și așteptându visita unei dame,
ce să interesase și se ocupase foarte mult
cu copila ei, pe când fusese ea bolnavă.

Dama aceea nu veni, dér așa se des-
chise și Toma Campbell întră. De astă-
dată însă el nu dice, ca de obicei, cu
tonul lui blând: „potesc ceva, dónna
mea?”, ci întră în căsută cu o espression
în ochi, ca și cum în urma lui ar ame-
nina un pericul. Era ceva nesigur în
ființa sa și ochi lui străluciau în mod
neobișnuit.

După aceea stăt un moment ne-
mişcat și se părea, că ascultă ceva. În-
chise apoi așa după sine, se aruncă asu-
pra femeiei, o cuprinse cu brațele sale

ca de fer și sărută cu pasiune gâtul și
gura, gemându de iritare.

Acestă faptă a lui Toma Campbell
era așa de neașteptată, monstruosă, în-
căt femeia își pierd vocea; respirațio-
nea îi era înădușită și trebuia să se în-
cordeze toate puterile pentru ca să nu
leșine.

Când însă acel bărbat, înțelegându
rău liniștea și lipsa ei de rezistență, își
schimbă pozițiunea, se aplecă cu resuf-
area lui fierbinte asupra ei, i-se uită cu
priviri ardătoare în ochi și i șopti un
lung și pasionat „O! scumpa mea!
scumpa mea!” atunci ea cu o putere su-
pra-omenescă se ridică, își făcu micile,
dér puternicele ei mâni pumni și îl lovi
cu atăta violență în față, încăt îl nă-
pădi sângele pe nas. Și cu aceeași re-
soluțiune și energiă a voinței, sări în
sus, îl împinse în lături, deschise zá-
vorul dela uș și fugi pe coridor.

Tocmai trecea un marinar pe acolo.
Ea se aruncă asupra lui și temându-se
că Toma o va urmări strigă puternic
în coridor: „ajutor, ajutor!”

— „Te rog, stimată dónna, istori-
sesce, ce s'a întâmplat”, — dice căpi-
tanul stându în pozițiune respectuosă față
de dónna Franklin-Day, în caiuta ei.

Ea purta o haină neagră, care înfrumșa
în mod admirabil față ei liniștită și
seriosă. Părul ei părea, că în urma
bólei s'ar fi înalbit încâtva și ar fi de-
venit și mai fin. Mâinile ei erau de
o albă transparentă neimitabilă, și sub
ochii ei melancolici se desernau umbre
negre, cari ridicau și mai multă parti-
cularitatea și misteriositatea frumșei
sale.

Dónna Franklin-Day istorisi cele
întemplate, și după ce termină, fără a
fi cedată cuvântul căpitanului, întrebă,
care va fi pedépa pentru acestă mise-
rabilă?

— „I-am interdiș deocamdată or-
lucru”, răspuse căpitanul. „Elu este
ca și demisionat și decât voi raporta
companiei noastre, nici nu va mai fi re-
sabilit în post.”

— „Dacă vei raporta companiei?”
întrebă femeia aruncându o privire plină
de un reproș mândru asupra căpitanu-
lui, care își plecă ochii spre pământ.

— „Firesce, că voi raporta dónna
mea, decât o vei cere”, accentuă căpi-
tanul cu prevenire. Dér când ea își plec
capul și elu cređu a fi descoperit în
fața ei ceva, ce sântă o compătimie, că-
pitanul, dice din nou:

— „Repetă, dónna mea, decât o pre-
tindti d-ta cu insistență!. Fără îndoială,
fără îndoială am înțeles!” — adause
el cu ințelă, după ce vedu, că se înșe-
lase în espressionu feței sale, — „dér
permite-mi, te rog, încă numai câteva
cuvinte. Apeleză la bunătatea inimei
d-tale, nu numai pentru acel bărbat,
care în decursul celor opt ani, de
când îl cunoscu, a avut o purtare de
model și a avut deplina mea incre-
dere, ci mai vértos pentru familia lui.
Nu e vorbă numai de depărtarea lui dela
vasul nostru, ci Campbell devine imposi-
bil pentru ori-ce asemenea serviciu!
Pe lângă acesta motivele dimiterii lui
de sigur nu vor rămân necunoscute
soției lui și tocmai aci zace punctul de
greutate ală apelărei mele la indulgența
D-tale.”

Lui îi pare acum foarte rău de ce
a făcut și eu n'am vedut nici-odată o
cântă mai profundă! Elu se rogă prin
mine cu totă căldura, dónna mea, ca
să lasă a trece grația în locul drep-
tului.

— Vei permite, continuă căpitanul,
să-ți dau unele esplicări pentru a de-
duce din ele unele momente atenuante.
In călătorii lungi câte-odată marinarii

vențiunii militare a încheiată Prusia la 1870 cu unele mici state Germane, ale căror contingente au fost încorporate la armata prusiană în schimbul unor mici sume pașale, ce aveau să-le plătescă anual acele state. De așa ceva nu poate fi vorba între monarhia noastră și între România, și ce alta și au mai putut închipui născocitorii faimelor despre o convenție, nu poate găci nimic. Probabil că nu și-au gândit nimic.

România are, dișe d-lă Lahovary, în casă de război deplina libertate de a se alătura la una sau la altă putere; d-er ministrul n'a vorbit decât numai de ună casă, acela alăturării la Austro-Ungaria. Naturală! Pentru că România are acea libertate sau mână liberă numai în teorie, pe când priu interesele sale e silită a se alătura la monarhia noastră. Pentru acesta vorbesc colosalele sale fortificațiuni, cari închid Rușilor drumul spre Dunăre și ar amenința în flanc o oștire, ce ar voi să năvălească în peninsula balcanică sau în Ardeal, pe când acele fortificațiuni nu stau în cale unei eventuale ofensive din partea oștirilor noastre, fiă în oră și care direcțiune. Amă lucra d-er fără cap, decât amă cere mai mult decât există: raporturile amicale între București de-o parte și între Viena și Budapesta de altă parte, pe cari le-a constat d-lă Lahovary.

Și ceea ce a vorbit d-lă Lahovary cu privire la Românii ardeleni este cu totul corect — nu numai în prima propozițiune, care respinge or-ice ameste-toc în afacerile interioare ale Ungariei, ci și în lauda ce-o face Românilor, ca unui popor leal și credincios, pe care a-lă tracta cu dreptate și moderațiune este în interesul tuturor țerilor. Amă esagera sensibilitatea patriotică de amă privi această frasă, a căreia ascuțișu nu e îndreptat în contra țerii noastre, (și în Serbia, Bulgaria și Turcia locuiesc Români) ca o vătămă. Noi simțim simpatii pentru Ungurii, cari trăiesc în România, și dăm esprime acestor simpatii mai mult decât prin cuvinte, subvenționând bisericele și școlile lor. Să ne bucurăm d-er pe deplin de faptul, că lucrurile în România ca și în Bulgaria merg tocmai așa, cum trebuie să-o dorim în timp de pace și mai târziu în casă de eventualități serioase.

„Kolozsvár“ cu program nou?

În numărul său de Crăciun, guvernamentalul „Kolozsvár“ face un felu de expozicțiune destulă de caracteristică asupra atitudinii sale din trecut și din viitor, scriind între altele:

sunt cuprinși de nise adevărate friguri de a fi în societate cu femei. Voiu să d-ic, că pe lângă toate celelalte calități morale, nu sunt în stare a se stă-pâni.

Omul acela îmi mărturisă acum, că te a adorat în inima lui, dice însă, că nu a trădat prin nimic ceea ce se petrece în internul său. Eri i-se părea, că e persecutat de furii. Trebuia să te vedă! În capul lui era furtună. Membrele îi ardeau. Și după ce a intrat la d-ta, a uitat de sine, într'un mod, pe care nici el nu-l poate înțelege, acum elu nici nu mănâncă, nici nu bea, ci șede locului nesciut de sine.

— Așa stă lucrul, d-omna mea. Decă d-ta îl ierți, prin această îl vei face nespus de fericit, ér în casul contrar nespus de miserabil și, de sigur, pentru timp mai îndelungat îl vei lipsi de pâine.

„Nu!“ răspuse femeia cu un ton aspru și neînduplecat. Nic-o dată nu voi suferi ca asemenea lucru să i-se pôta întâmpla unei dame și încă bolnave!

Pretind să i-se aplice pedepsa cea mai aspră, ce stă în puterea d-tale. În-

În primul loc și ca o cestiune de prima importanță ni-se impune cestiunea regulării raporturilor noastre de naționalitate. În anul, ce se încheie acum, s'au făcut pe terenul acesta pași, ce merită a fi luați în seamă. Societatea și guvernul, cu mâna largă, a venit în ajutorul luptei, ce o pôrtă maghiarimea din Ardeal. Apelurile și rugăile conducătorilor mișcării culturale maghiare din Ardeal de multe-or au fost ascultate și înțelese. În rezolvarea cestiunii săsesor am făcut un bun pas înainte. Din partea Sașilor auzim o voce prietinosă și o tendință mai corectă se arată din partea lor. Credem, că viitorul apropiat ne va duce pe calea aceea, pe care se ne putem înțelege pe deplin unii cu alții.

Nisuițele Românilor din contră, au luat o direcțiune și au provocat un sgomot, ba chiar o turburare, asemenea căreia s'a obișnuită a se isca în ajunul rezolvării cestiunilor celor mari. Turburarea, ei au provocat-o. (Sic!) Ei n'au vrut să vedă dreptă noastră, pe care de atâtea-or le-am întins'o, n'au vrut să audă cuvântul nostru de pace și de blândețe. Ei au adus cestiunea într'un astfelu de stadiu, care face neîncungabilă necesitatea, ca de amândou părțile să căutamă toate mijlocele de lipsă pentru clarificarea situațiunii. Dorim și ne străduim într'acolo, ca această rezolvare să fiă favorabilă pentru toate părțile și să ducă la întărirea noastră comună.

SCRILE PIEI.

Juncțiuni de căi ferate. Se scrie din Viena, că guvernul românesc a propus guvernului unguresc, a intra în trată pentru o juncțiune ferată peste pasul Ghimeșului. Guvernul unguresc a primit această propunere, și-a exprimat însă dorința a intra în trată cu guvernul român și cu privire la o juncțiune ferată peste pasul *Turcului Roșu* și pasul *Vulcanului*. Atât pe partea Ungariei, cât și pe cea românescă există deja linii ferate până la pasurile numite mai sus și juncțiunea peste aceste pasuri s'ar face numai cu mici cheltueli. În urma tratărilor dintre cele două guverne, guvernul român s'a declarat dispus a primi una din cele două juncțiuni dorite de guvernul unguresc.

Morțea unui florumân. Ni-se comunică următoarea întristătoare serie: *Ludovicu Vincențiu Fischer*, simpaticul filo-român și admirabilul versificator al poesilor române în limba germană, decorat de Majestatea Sa regele Carol

sistă pentru acesta și voiu face și companie împărțirile mele, pentru ca să fiu sigur, că această faptă va fi aspru pedepsită.

Căpitanul făcu un semn trist cu capul: „Recunoscu, că starea d-tale bolnăvicioasă înăspresce greutatea delic-tului. Însă consideră, d-omna mea, decă nu ai d-ta să mulțămesci devotamentului acestui bărbat, că ai putut învinge un morbu, care — cum aflu dela medicul nostru — era foarte grav? Orie în schimbul faptei cele bune, nu se poate ierta rățăcierea lui?“

Femeia scutură din cap și fața i-se întunea totu mai mult.

— „Te rog, d-le căpitan, dișe ea, crutăți cuvintele. Toate acestea considerațiuni le-am avut și eu în vedere. Însă nu pot uita o asemenea infidelitate, acesta nu se unesc cu temperamentul meu. — „Și apoi nu e un lucru ne mai auditu, — continuă femeia scuturând o scrisore dintre nise hârtii risipite, — aci cutăză să mi scrie acest om adă diminșă, că adesea a și fi avut ova în ochii mei, în privirile mele, ce l'ar fi adus în confuziuni?“

Căpitanul nu răspuse, d-er se uită

I ală României cu medalia de aur „bene merenti“ cl. I. s'au repus nobilul său suflet în mâinile Creatorului, luni în 15 Decembrie st. v. la 6¹/₂ ore seera în Croellwitz lângă Halle a/d. Saale în Saxonia, unde domiciliă ca director al fabricelor de hârtă d'acolo. Vița acestui bărbat e strâns legată cu istoria literaturii române în decursul celor două decenii din urmă.

Din Alba-Iulia ni-se scrie: „Evreul Baruch Salomon ca arendator comite multe de ilegalități; dela țeran, elu ia pentru articuli aduși de vânzare, vamă indoită, ori pôte și mai mare și în schimb pentru acesta încă și batjocuresce. Bielul țeran român n'are cui se plânge, căci nimenea nu-l ascultă; în privința regulamentelor privitoare la vămuire, nu se pôte omul orienta, de-ore-ce aceste regulamente nu se află publicate nicăiri. În Iunie a. c. comuna orășenescă hotărise, ca de ambele părți ale orașului să se așeze câte-un exemplar din tabela tarifelor de vamă, d-er până astăzi hotărerea nu s'a dus în deplinire și astfelu Evreul își pôte continua meseria lui fără nici o genare. Ar fi de dorit, ca d-lă căpitan orășenesc să dea mai multă atențiune hotăririlor aduse de comuna orășenescă și să facă măcar atăta pentru poporul contribuabil, ca să-l scutură de abuzurile Evreului arendaș prin ducerea în deplinire a hotăriri de mai sus.“

Succesul unui român. Marți s'a intrinită serie „Românul“ — în sala Ateneului, juriul însărcinat cu esaminarea proiectelor pentru palatul Camerei și pe baza lucrărilor și studiilor anterioare, făcute de comisiunea compusă din cinci arhitecți, s'a pronunțat și a acordat cele trei premii proiectelor, ce aveau drept motto: „România“, „Patrie et travail“ și „Iza“. Proiectul, care purta motto „România“, care a avut premiul întâiu, este opera arhitectului nostru, d-lă Maimarolu; premiul ală doilea a fost acordat proiectului „Patrie et travail“ ală profesorului italianu Julio Mag-nino din Roma; d-nii Mincu și Baicoianu au obținut premiul ală treilea, cu proiectul ce purta motto „Iza“. Trei mențiuni onorabile au fost acordate celor trei proiecte următoare: „No. 1890 din Roma“; „Mens agitat molem“ din Viena și „Anrora“ din Paris.

Mare reprezentațiune de varietăți în sala otelului „Europa.“ Celebrul comicu francesu *Henriot Deyla*, așa numit ală doilea *Pculus*, membru la „Eldorado“ din Paris și la „Coloseul Opler“ din București, dimpreună cu renumita cântăretă internațională D-na *Anna Diaman-*

tini dela „Coloseul Opler“ din București și teatrul „Renaissance“ din St. Petersburg și cu celebrul echilibristu Pascali, cari pretutindenea s'au bucurat de cele mai mari succese, în trecerea lor prin Brașov vor da Sâmbătă în sala Otelului „Europa“ o mare reprezentațiune de varietăți. Informațiunile mai de aproape precum și interesanta programă se vor publica prin afišuri. Atragem atențiunea publicului brașovenă asupra acestei interesante reprezentațiuni.

Pentru numărarea poporului.
„Fôia Diecesană“ din Caransebeș publică următoarea ordinațiune, dată — în absența Episcopului — de Cuvioșia Sa părintele protosinelu F. Musta:

Inaltul Ministeru regesc u nguresc de culte și de instrucțiune publică cu datul de 1 Decembrie a. c. Nr. 58.822 ne împărtășese, că în înțelesul articulu de lege IX din 1890 pentru numărarea poporului sunt de lipsă 24—26.000 de agenți, cari pentru o mică rebonificare trebuie luați din clasa mai înțeligență a populațiunii.

În comunele rurale mai mici, afară de notariulu comună, în totu chipul învățătorulu școlii elementare va trebui să primescă rola de agent pentru numărarea poporului; în care casă prelegerile se potă sista pentru întâia săptămână a anului nou după călindariulu nou.

În urmarea acestă totu învățatorii, cari vor fi provocați de a funciona ca agenți la numărarea poporului, fără de a mai accepta altă incunoscințare, priu ordinațiunea de față se îndatorază de a primi această funcțiune.

În acest casu, pe timpul câtu dureză numărarea, prelegerile se sistază, adecă: începând dela 20 Decembrie a. c. următoru stilulu vechiu, până după sărbătorile Crăciunulu nostru în 30 Decembrie a. c. st. v. (dela 1 până la 11 Ianuarie 1891. stilulu nou.)

Literatură.

„Memorialul Archiepiscopului și Metropolitanului Andreiu baron de Șaguna“ său luptele naționale politice ale Românilor dela 1846—1873, de *Nicolae Popoa*, arhimandritu-vicar arhiepiscopescu. Tomulu I. Sibiu 1889. — Sub titulu acesta a eșit de sub tiparu primul tom din memorialul rămas de fericitul Metropolitan Șaguna. Acest memorial conține o espunere cronologică a celor mai însemnate acte, ce se petrecă în sinul poporului român, mai ales pe terenul național-politic în intervalu dela a. 1846. și cu deosebire dela 1818 până la 1873. Memorialul este publicat în combinația cu alte acte, tot din celelăstate de Șaguna, precum și cu felurite adase din partea autorulu. Tomulu I conține 408 pag. format mare 8° și costă 1 fl. 30 cr. De vânzare se află la „Librăria diecesană“ în Caransebeș.

„Arhiva societății științifice și literare“ din Iași. Anul II Nr. 3. Cupriu-

la femeia cu o privire scrutătoare, d-er de astă-dată severă. „Nu pôte fi ore scusată și pentru acesta?“ întrebă elu lin. „Acum nu vorbesc în calitate de căpitan ală acestui vas, ci omul vorbesce omului. Te simți ore, d-omna mea, — deși pôte ai făcut-o fără intențiune, — liberă de ori-ce vină?“

La audul acestor cuvinte, d-na Franklin-Day crâșni din dinți, luă o atitudine provocătoare și măsură pe vorbitor cu o privire revoltată. Făcu apoi un gest, prin care voia să d-ică căpitanului, că ea închiriasse cabina numai pentru sine.

După ce căpitanul plecă, ea rămase într'un fel de nedumerire, privirile pierdute în gol. Demnitatea, rușinea, consciința de sine și vanitatea femeiescă o rețineau totu-déuna de a-și cunoște defectele, îndată-ce prin cochetăria ei neprevenitoare se întâmplă să ajungă în încercături seriose. Acestă împrejurare o făcea pe ea a mai preferi să pună pe cineva pe rug decât să se recunoscă vină.

Toma Campbell ascultă raportul căpitanului și nu dișe un singură cuvânt! Îl mulțami numai pentru între-

punerea lui. D-omna Franklin-Day reapără érâși ca mai nainte în căută, pe copertă și în salonul de mâncare, fără să-i fi perditu veselia ei de mai nainte.

Două zile în urmă, într'o noapte pe cât de întunecosă, pe atăta și de furtunosă, marinarul ce servia ca sentinelă, vedu o ființă, ce i-se pără a fi unu din pasageri, trecând dealungul copertei corabiei. Apoi fără veste cea ființă se ridică pe bariera corabiei, și îndată se audu sgomotul căderii unui corp greu în valurile sgomotoșe.

Marinarul dete semnul de alarmă, vaporul fu închis, corabia se opri. O luntre fu slobozită cu iutelă în mare și după mai multe încercări grele, luntrașii putură ridica din valuri unu corp omenesc. Era Toma Campbell.

Ca și o statuă de pătră albă, stă femeia aceea, când ridică corpul lui Toma Campbell pe podul corabiei și când medicul vaporului se plecă asupra lui. Pasagerii speriați și curioși așteptau în tăcere verdictul medicului. Părea, că da speranță.

— „Mort!“ dișe în fine medicul, adresându-se cătră căpitanul, ce sta lângă el. Capul este zdrobit și cre-

Cursul pieței Brașov

din 25 Decembrie st. n. 1890

Table with exchange rates for various currencies and goods like Banenote românești, Argint românesc, etc.

Cursul la Bursa de Viena

din 23 Decembrie st. n. 1890.

Table with market rates for gold, silver, and bonds.

Table with various financial and market data, including interest rates and exchange rates.

ABONAMENTE la GAZETA TRANSILVANIEI. Prețul abonamentului este: Pentru Austro-Ungaria: Pe trei luni... Pentru România și străinătate: Pe trei luni... Abonamente la numerele cu data de Duminică.

Avisul d-loru' abonații!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numerii de pe fașia sub care au primitu' diarul nostru până acuma.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurită și să arate și posta ultimă.

Totodată facem cunoscutu' tuturor D-loru' abonați, că mai avem din anii trecuți numerii pentru complectarea colecțiilor lor „Gazetei”, precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se pot adresa la subsemnata Administrațiune în casu' de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans.”

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilu' din 1 Iunie 1890.

Large table with train schedules for various routes including Budapesta-Predealu', B.-Pesta-Aradu'-Teluș, and others, listing train numbers and times.

Nota: Numerii în cuadru cu linii grise însemnează orele de noapte.